

שסידור הבזיכין הוא הכשר הלחם, ולכן סידור הלחם אינו נחשב לעבודה תמה (ריטב"א).

איכא סילוק - הבזיכין מעל השולחן (רש"י סנהדרין פג, א; יד רמא שם). ויש שפירש, שהסילוק הוא הסרת לחם הפנים מהשולחן (רבינו אליקים), וזר אינו חייב מיתה על סילוק הלחם כיון שהיא עבודת סילוק (ע"פ רבינו אליקים, ראה ביאורנו לעיל ע"א ד"ה בעי; ערוך השולחן העתיד קדשים מה, יד). ויש שכתב שסילוק הלחם אינו עבודה (מקדש דוד כב, ב).

הקטרה - של הבזיכין (רש"י), וזר חייב עליה מיתה, והוא בכלל הקטרה ששנה בר (ריטב"א). ואף שסילוק הלחם והבזיכין נעשים בשבת שלאחריה, הכתוב (שמות כה, ל) 'לפני תמיד', עשאו למצוה אחת (שדי חמד ח"ט קלד).

הדלקה לאו עבודה היא, ואף שאין הדלקת המנורה נחשבת לעבודה, אין נתינת השמן והפתילות שלפניה נחשבת לעבודה שאין אחריה עבודה להתחייב בה זר, שאף מעשה שאינו עבודה מחשיב את העבודה שלפניו לעבודה שיש אחריה עבודה (מאירי לעיל ע"א). ויש שכתב, שכיון שהדלקת המנורה אינה עבודה, אף נתינת השמן והפתילות המכשירות את ההדלקה אינן נחשבות לעבודה, ואין זר חייב עליהם מיתה (תוס' רא"ש, וראה בביאורנו להלן ד"ה הצתת [השליש], מדוע אין ההדלקה עבודה).

וכיון שאינה עבודה, אם הוציאו את המנורה מחוץ להיכל, מותר לזר להדליק את המנורה (כסף משנה, בדת הרמב"ם ביאת המקדש ט, ז). ויש שכתב, שכיון שעומדת בחוץ, אין ההדלקה עיקר העבודה אלא הנחתה בהיכל לאחר ההדלקה, אולם אם זר כהן אסור, לא היה מועיל הנחתה בהיכל לאחר הדלקתה על ידי כהן (חי"ג ר"ח שם). ויש שכתב, שאסור לזר להדליק, אלא שאם הדליק כשרה ההדלקה (ראב"ד שם).

הצתת אֵלִיתָא, אם אחת המערכות שעל המזבח קריבה להכבות, מצית אותה על ידי 'קיסמים דקים' (רש"י), וזר חייב מיתה על הצתת האש על המזבח (ר"ב ג במדבר יב, ז). ויש שכתב, שאֵלִיתָא הוא הגחלת שאיתה מבעירים את המערכה של קטורת (רמב"ם פיהמ"ש תמיד ד, ד). ויש שכתבו, שבגמ' מדובר על הצתת האֵלִיתָא בבוקר, שכאשר מסדר את המערכה בבוקר, מניחים עצים דקים בין עצי המערכה להצית בהם את המערכה (תוס' רא"ש), ועל הצתה זו אין זר חייב עליה מיתה, לפי שצריך לאחר הדלקת המערכה להניח שני גזרי עצים (תוס' רא"ש ותוס' ישנים, וראה רמב"ם ביאת מקדש ט, ה וכסף משנה שם).

הצתת אֵלִיתָא שלא תהא אלא בכהן כשר ובכלי שרת, שיהיה הכהן לבוש בגדי כהונה (רש"י), ויש שביאר, שהכוונה למפוח שאיתו נופחים באש בכדי שתדלק, שיהיה כלי שרת (רבינו אליקים).

הצתת אֵלִיתָא עבודה היא הדלקה לאו עבודה היא, שהצתת האֵלִיתָא היא הצתת אש גדולה להצית את עצי המערכה, ולכן היא עבודה, אבל בהדלקת המנורה, השלבת עולה מאֵלִיתָא (תוס' רא"ש ותוס' ישנים; ריטב"א). ויש שכתב, שהדלקת המנורה אינה עבודה לפי שאינו נותן אלא שלהבת, אבל בהצתת אֵלִיתָא נותן את הקיסמין הדקים (מאירי). ויש שכתב, שהדלקת המנורה לדורות אינה עבודה לפי שהעיקר שיהיה אש תמיד, אבל ההדלקה הראשונה עבודה היא, וקושיית הגמ' מהצתת אֵלִיתָא שאף בה נאמר אש תמיד (חזו"א מנחות ח, ח, וכע"ז במשך חממה במדבר ח, ב).

עבודת סילוק בהיכל מהו לפניו מדימין ליה או לחוץ מדימין ליה, עבודות סילוק שאין אחריהם עבודה הנעשות בהיכל, כגון דישון המזבח הפנימי והמנורה, האם דינם כקודש הקדשים שאין חייבים שם על עבודת סילוק, או דינם כעזרה שחייבים בה לדעת לוי אף על עבודת סילוק (רש"י), אולם יש שכתב, שאין הספק על דישון מזבח הפנימי שאינה עבודה אלא מדרבנן (רמב"ן במלחמות א, א, א בדפי הרי"ף), והספק הוא על עבודת המנורה שהיא עבודת סילוק, כיון שמנקה את הנרות משמן והפתילות שנשארו שם (שפת אמת). ויש שכתב, שעבודות סילוק בהיכל הם סילוק לחם הפנים ודישון מזבח הפנימי (רבינו אליקים), ואף שלוי לא הוסיף אלא תרומת הדשן הנעשית בעזרה, אפשר שכוונתו לכלול גם עבודות חשובות הנעשות בפנים (שיח יצחק). ויש שכתב, שאפשר שתרומת הדשן כוללת גם דישון המזבח הפנימי והמנורה, כשם שהזאות בכלל זריקה (מעיל שמואל [שפירא]).

הדר פשטה מבית ולמבית - שהאות וא"ו של הכתוב 'ולמבית', מרבה שאף עבודות בהיכל דינם כעבודות בקודש הקדשים שזר פטור ממיתה בידי שמים על עבודות סילוק, ומדרשה זו למדים שאף הזאות הדם הנעשות בהיכל על הפרוכת, זר חייב עליהם מיתה, כיון שהם עבודת מתנה כדן עבודה בקודש הקדשים (רש"י, וראה בביאורנו להלן ד"ה אלא), והדרשה (לעיל ע"א) מהכתוב 'לכל', לדעת לוי אינה אלא הזאות שמן של מצורע הנעשות בחוץ בעזרה (מעיל שמואל [שפירא]), וראה לעיל ד"ה ורב, שיש הסוברים שאף הזאת השמן היתה נעשית בהיכל. ויש שכתב, שלדעת לוי לומדים מהכתוב 'לכל', שזר המקטיר דבר פסול על המזבח חייב מיתה [כדברי הברייתא להלן בגמ' (חוקת היום)]. ויש שכתב, שהדרשה מהכתוב 'לכל', שאף על הזאה אחת חייב, ולא נאמר שאינה עבודה תמה כיון שיש אחריה עוד הזאות (חמדת שלמה, ע"פ הרמב"ם ביאת מקדש ט, ג).

אֵלָא מעֵתָה זֶר שְׁסִידֵר אֵת הַשְּׁלֶחָן לִיְחִיב, מתוך ששאלתו של רבא על עבודת סילוק בהיכל מוכח שסובר שחייבים על עבודות מתנה שבהיכל, אם כן למה זר שסידר את השולחן אינו נמנה אם הארבע עבודות שמנה רב שזר חייב עליהם מיתה, אבל מהכתוב לא ניתן ללמוד על עבודות שבהיכל, כיון שהוכר בו רק מ'בית לפרוכת' שהוא קודש הקדשים, ו'המזבח' שהוא בעזרה (מהרש"א בדת רש"י, ע"פ גירסתו, ראה לעיל ד"ה הדר), ויש שביאר שקושיית הגמ' היא, שכיון שהכתוב 'ולמבית' מלמד שדין ההיכל כדן קודש הקדשים, אם כן יתחייב בהיכל זר שעבד (מים אדירים, ע"פ רש"י שלפנינו). ויש שכתב, שקושיית הגמ' שכיון שאמרו שעל זריקת הדם חייב אף על פי שיש אחריה הקטרה כיון שבדם עצמו נסתיימה עבודתו, אם כן גם סידור השולחן יתחייב עליו בסידור הלחם (תוס'). ויש שכתב, שהגמ' מקשה על דברי הגמ' (לעיל ע"א) שמכתוב 'לכל' נתרבו גם הזאות שבפנים, אם כן גם סידור השולחן יתחייב עליו זר, והרי הדין הוא [כמבואר במשנה בזבחים (ק"ב, ב)] שאין חייבים על סידור השולחן והטבת הנרות משום זרות (תוס' רי"ד לעיל ע"א).

איכא סידור בזיכין - לאחר סידור הלחם, ולכן אין סידור הלחם נחשב עבודה תמה להתחייב בה זר (רש"י), ואף שזריקת הדם נחשבת לעבודה תמה אף שיש לאחריה הקטרה, העבודה בשולחן היא סידור השולחן, וכל זמן שלא סידר את הבזיכין לא נגמרה עבודת השולחן (ע"פ תוס' ותוס' רא"ש ותוס' ישנים). ויש שביאר,